Anul al 62-lea
6 PAGINI

EXEMPLARUL 30 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

110
Nr. ~~200~~. — Vineri 18 Mai 1945
6 PAGINI

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 1800 pe 3 luni
Lei 3700 pe 6 luni
CAPITALA
Lei 2100 pe 3 luni
Lei 4100 pe 6 luni
AUTORITĂŢI
50% în plus

UNIVERSUL

ABONAMENTE
UNIV. COPIILOR
1800 lei pe 6 luni
UNIVERSUL ŞTIINŢELOR
1800 lei pe 6 luni
UNIVERSUL LITERAR
1800 lei pe 6 luni
[illegible]

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

FRANŢA IN CONSILIUL DE SECURITATE

In planul dela Dumbarton Oaks se prevedea că Franţa va avea un loc permanent în Consiliul de securitate al noului organism internaţional pe cale de a se creia şi acest loc ca a cincea mare putere alături de Uniunea Sovietelor, Marea Britanie, Statele Unite şi China, Franţa urma să-l ocupe „la momentul potrivit".

In şedinţa de Marţi 15 Mai a Comitetului dela San Francisco în care sunt reprezentate 49 de naţiuni, delegaţia canadiană sprijinită de aceea a Uniunii Sud-africane, a făcut propunerea ca să fie înlăturate cuvintele „la momentul potrivit" astfel ca Franţa să poată ocupa imediat locul ei în Consiliul de securitate. Propunerea a fost primită, Comitetul recunoscând dreptul Franţei de a ocupa imediat, ca una din cele cinci mari puteri, un loc în Consiliu.

Popoarele lumii şi printre ele, cu mândria prieteniei tradiţionale care-l leagă de Franţa, poporul român salută cu entuziasm acest act de justiţie îndeplinit la San Francisco. Suferinţele prin care a trecut poporul francez şi vitregia vremurilor pe care a suportat-o, departe de a-i fi micşorat valoarea morală a poziţiei ei internaţionale, au fost din potrivă un prilej pentruca virtuţile lui să se poată afirma în toată strălucirea lor tradiţională. Deaceea şi socotim că cuvintele „la momentul potrivit" din planul de la Dumbarton Oaks şi-au găsit justificarea tocmai prin alegerea momentului de faţă pentru îndeplinirea acestui act de justiţie internaţională.

Intr'adevăr, ce moment ar fi putut fi mai potrivit decât acesta când Franţa şi-a împletit gloria ei militară cu aceea a eroilor armatelor Naţiunilor Unite în lupta pentru libertatea popoarelor? Ce moment ar fi fost mai potrivit ca Franţa să reintre pe poarta larg deschisă a destinului ei, pentru a-şi reocupa locul alături de naţiunile eliberatoare, decât acesta când tricolorul francez fâlfâie iarăşi pe tot cuprinsul Franţei, când epopeea libertăţii a atins culmile victoriei având în rândurile înfăptuitorilor ei şi pe acei bravi soldaţi francezi, ai căror înaintaşi au adus atâtea servicii umanităţii? Ce moment ar fi fost mai potrivit ca Franţa să-şi dea contribuţia ei generoasă la crearea acelei lumi de libertate, de securitate şi de solidaritate, care a fost pentru ea totdeauna un ideal scump şi pentru care ea a sângerat atât de des şi atât de mult, ca momentul acesta când cele mai mari naţiuni din lume se străduesc să aşeze solid temeliile unei noui organizaţii mondiale?

Act de justiţie istorică şi act de oportunitate istorică — iată ce înseamnă recunoaşterea dreptului Franţei de a ocupa imediat un loc permanent în Consiliul de securitate ca una din cele cinci mari puteri.

„Când la Reims şi la Berlin, — a spus generalul de Gaulle în şedinţa de Marţi a Adunării consultative naţionale — generalii noştri împreună cu colegii lor, au primit capitularea necondiţionată din partea Germaniei, Germania capitula şi faţă de Franţa".

In această afirmaţie a şefului guvernului francez, nu este numai un adevăr istoric: ea constitue în acelaşi timp şi un act politic prin consecinţele logice şi legitime care trebue să decurgă din capitularea Germaniei şi faţă de Franţa. Aceste consecinţe au fost recunoscute de Marile Naţiuni Unite şi Franţa, care a cunoscut teroarea şi oroarea ocupaţiunei hitleriste, va figura cu toate drepturile ei alături de Naţiunile Unite în hotărîrile ce vor fi luate faţă de Germania învinsă.

Dar Republica franceză nu înţelege să fie beneficiara victoriei fără ca să fie părtaşe la munca pentru consolidarea acestei victorii şi pentru refacerea lumii.

„Victoria pentru cea de a patra republică — a spus generalul de Gaulle — nu înseamnă un sfârşit. Ea este un punct de plecare. Pornim la muncă în unitate. Noua victorie să fie un semnal pentru Franţa pentru un nou salt înainte".

Fiecare din aceste cuvinte are în el sinteza tradiţiei franceze. In cursul istoriei ei, niciodată când a fost în joc soarta omenirei, Franţa nu s'a considerat la sfârşitul misiunei ei. Pentru ea această misiune în serviciul marilor postulate ale civilizaţiei, a fost continuă şi fiecare capitol al istoriei civilizaţiei cuprinde contribuţia franceză şi marchează „un salt înainte" al naţiunei franceze.

„Căci — a spus generalul de Gaulle cu toată dreptatea — legea noastră veşnică se bazează pe civilizaţie întemeiată pe dreptul naţiunilor şi pe respectul personalităţii omeneşti".

Către această lege tind azi aspiraţiile lumii întregi, tind mai ales speranţele popoarelor mici a căror existenţă este strâns legată de ea.

Şi cum s'ar fi putut îndeplini această lege fără ca şi Franţa să fie prezentă?

Hotărîrea dela San Francisco a adus străduinţelor ce se pun acolo pentru libertatea şi securitatea lumii, o garanţie în plus.

I. F.

ADUNAREA NAŢIONALĂ DE PE CÂMPIA LIBERTĂŢII DELA 1848

Cuvântarea d-lui prof. P. Constantinescu-Iaşi, ministrul propagandei, ţinută la posturile noastre de radio

Ziua de 3/15 Mai a anului 1848 este una din datele cele mai importante ale istoriei poporului român. Pe întinsa câmpie din marginea liniştitului oraş transilvănean Blajul — numită de atunci Câmpia Libertăţii — o mare adunare populară consfinţea, prin cuvântul oratorilor şi hotărîrea mulţimei, începutul mişcărei revoluţionare pentru apărarea drepturilor naţionale şi sociale ale masselor româneşti din Ardeal.

Anul 1848 deslănţue un val de revoluţii, care, pornit din Franţa, avea să cuprindă aproape întreaga Europă. Pricina acestor mişcări trebue de căutat în starea socială şi politică a vremii, adică în persistenţa unor forme feudale pe care Marea Revoluţie Franceză le înlăturase numai în parte. Formele noui economice capitaliste întărite prin venirea la putere a clasei burgheze în Anglia şi Franţa, se cereau extinse şi în celelalte ţări ale Europei centrale şi răsăritene. Raporturile social economice feudale trebuiau înlăturate prin altele noui, cărora corespundea şi forma unui alt stat, liberal şi constituţional, în care clasa burgheză avea să aibă preponderenţa.

De nouile forme politice şi spirituale era legată o nouă situaţie naţională, adică o tendinţă de înlăturarea oricărei opresiuni naţionale.

Libertatea naţională era strâns legată de rezolvarea întregei probleme sociale, care pentru cei mai înaintaţi visători însemna rezolvarea totală, adică două soluţii socialiste.

Fireşte că în general nu se putea atunci pune decât problema unei rezolvări parţiale a chestiunii sociale — pentru ţările cu raporturi feudale, e vorba doar de desfiinţarea iobăgiei.

In Transilvania, pe atunci poate componentă a Imperiului austriac, massele româneşti se confundau cu massele ţărăneşti, cari de veacuri se găseau într'o stare de suferinţe, fiind exploatate de moşierii unguri, saşi sau chiar românii maghiarizaţi. Numeroase răscoale ţărăneşti, dealungul veacurilor — citâm doar pe acelea dela 1437, 1512, 1784 — în care se înfrăţiseră ţăranii români cu ţăranii unguri şi secui, nu rezolvaseră nevoia de pământ, tot aşa de vie în Ardeal şi la 1848.

De unde însă răscoalele anterioare purtau strict numai un caracter social, răscoala dela 1848 mai poartă şi un caracter naţional, care a fost însă exagerat de mulţi istorici români, falşificând astfel faţa adevărată a acestei mişcări.

Caracterul naţional provine din explicaţia pe care am dat-o mai sus, că pentru rezolvarea problemei sociale era nevoe ca să se înlăture şi exploatarea unei naţiuni de către altă naţiune — aşa cum se petrecea atunci în Imperiul Habsburgic, unde Nemţii aveau întâietate.

In acest imperiu, împreună cu Românii trăiau şi Ungurii, la care se pornise deasemenea o mişcare revoluţionară, în frunte cu un luptător energic Kossuth, pentru libertatea naţională a Ungariei, creiarea unui stat independent, deslipit de Austria, liberal şi constituţional bine înţeles.

Totuşi, o parte din revoluţionarii maghiari cad în greşala de a ignora drepturile celorlalte naţionalităţi şi în primul rând ei contestă drepturile Românilor din Transilvania, ţară pe care ei înţelegeau să o încorporeze în noul stat al Ungariei.

D. prof. CONSTANTINESCU - IAŞI

Mişcarea lui Kossuth era justificată faţă de Austriaci, dar era nedreaptă faţă de Români.

De aceasta şi-au dat seama o altă parte a revoluţionarilor maghiari, care în frunte cu marele poet Petöffi, erau pentru depline şi egale libertăţi faţă de toate popoarele Imperiului austriac, inclusiv Românii.

La Români situaţia era similară. O mare parte din conducători, în frunte cu cărturari de seamă ca Simion Bărnuţiu, Papiu Ilarian, Gh. Bariţ şi alţii, duceau lupta pentru libertatea naţională, inclusiv drepturile la viaţă a clasei ţărăneşti, în contra Ungurilor, pe când massele largi ţărăneşti s'au răsculat în frunte cu Avram Iancu — aproape un necunoscut până atunci — pentru rezolvarea marilor şi secularelor lor nevoi sociale: pământ şi libertate.

Acest caracter larg al mişcării ţăranilor din Ardeal dela 1848 a fost înţeles perfect de un alt mare conducător al revoluţiei de la 1848, Niculai Bălcescu, care 'n tot timpul acţiunei sale a căutat să apropie pe toţi adevăraţii revoluţionari, Unguri sau Români,

(Continuare in pag. 3-a)

ORAŞUL CULTURII

Deschiderea cursurilor universităţii „Cuza-Vodă" şi a politechnicei „Gh. Asachi" din Iaşi s'a făcut zilele trecute cu o deosebită solemnitate, prilejuind d-lor miniştri P. Constantinescu-Iaşi şi St. Voitec, d-lui Mihail Sadoveanu, preşedintele de onoare al A.R.L.U.S.-ului şi d-lor profesori Parhon, Stoilov, Aurel Potop şi Myller, evocarea tradiţiei culturale, a trecutului oraşului răspânditor de lumină, Iaşii.

S'a amintit acolo, în a doua capitală a ţării, figura lui Mihai Kogălniceanu care şi-a început la 1843 cursul de istorie naţională la Academia Mihăileană, s'a amintit de „Junimea", de Iaşii ideilor generoase şi umanitare, oraş pe care marele scriitor Mihail Sadoveanu îl vede creând, sub imboldul ideilor înnoitoare, o atmosferă de sinceră iubire între toţi, aşa cum a fost odinioară.

Dar suferinţele îndurate, lipsurile prezente, nevoile refacerii şi reconstrucţiei au fost amintite de asemenea şi d. ministru prof. P. Constantinescu-Iaşi a ţinut să precizeze la întrunirea dela Teatrul Naţional:

„Aţi fost lăsaţi în suferinţă, deşi prin jertfele anterioare pe care le-aţi suportat din cauza greutăţilor inerente frontului, nu aţi meritat această. Noi suntem conştienţi că prin suferinţa dvs. v'aţi câştigat dreptul la o mai mare atenţie, din partea ţării întregi, căci restul ţării n'a cunoscut greutăţile şi suferinţele frontului. Toată ţara trebue să contribue la refacerea Iaşului şi a Moldovei întregi.

Ca un început, modest deocamdată, noi ne luăm angajamente în numele guvernului, de a contribui nu numai la refacerea Universităţii Mihăilene, dar şi a tuturor celorlalte instituţii publice, prin creditele acordate.

După ce am serbat ziua de 9 Mai „Ziua Victoriei", ziua care anunţă zorile păcii, putem spune că am încheiat un trecut; am înfăptuit o lozincă: „Totul pentru front" care de azi înainte trebue să o înlocuim printr'o altă lozincă: „TOTUL PENTRU RECONSTRUCŢIE".

Subliniind faptul că Universitatea ieşeană este chemată să ocupe un loc eminent printre înaltele focare de lumină ale ţării şi să lupte pe linia înaintată a culturii şi a ridicării poporului, d. prim ministru dr. Petru Groza, în telegrama adresată corpului profesoral şi studenţilor Universităţii din Iaşi, scrie între altele:

„Avem datoria să pregătim spiritul de înfrăţire în sânul poporului român ai cărui paşi vor fi îndrumaţi pe căile limpezi şi hotărîte ale democraţiei. In urmărirea acestui scop suprem, toate energiile tinere trebue să fie mobilizate.

Armatele noastre, luptând alături de glorioasa armată roşie, ne-au adus Victoria.

Armatele culturii, a căror mobilizare începe azi, în Cetatea de Scaun a Moldovei, ne vor aduce înfrăţire".

Transpunerea în fapte concrete a lozincii privitoare la reconstrucţie, trebue să se facă fără întârziere, urmând ca toate energiile creatoare să dea oficialităţii concursul pentru înfăptuirea acestui comandament, dând astfel poporului român putinţa să se dezvolte şi să progreseze în era de pace, de dreptate socială, de libertate şi de reforme înnoitoare, eră care după înfrângerea hitlerismului trebue să se deschidă odată cu triumful ideilor democratice, odată cu victoria Marilor Naţiuni aliate.

MESAJUL M. S. REGELUI MIHAI CĂTRE EXCELENŢA SA MIHAIL IVANOVICI KALININ PREŞEDINTELE CONSILIULUI SUPREM AL UNIUNEI REPUBLICELOR SOVIETICE SOCIALISTE

Domnule Preşedinte,

In numele poporului român şi al meu personal rog pe Excelenţa Voastră să primească cele mai calde felicitări pentru victoria definitivă obţinută prin capitularea necondiţionată a Germaniei.

Cu acest prilej ţin să exprim marea mea admiraţie faţă de efortul admirabil al vitezei Armate Roşii cât şi pentru Marele ei Conducător Mareşalul Stalin.

România va păstra întotdeauna simţăminte neşterse pentru marele sprijin ce i-a fost dat de Armata Roşie, pentru eliberarea ei.

Fac cele mai bune urări pentru prosperitatea popoarelor sovietice precum şi pentru fericirea Domniei Voastre personală.

MIHAI R.

RĂSPUNSUL EXCELENŢEI SALE D. M. I. KALININ

MAJESTĂŢII SALE REGELUI MIHAI I

Rog pe Majestatea Voastră să primească din partea mea pentru Majestatea Voastră personal şi pentru Poporul Român mulţumirile mele pentru felicitările amicale şi urările Majestăţii Voastre trimise cu ocazia capitulări necondiţionate a Germaniei hitleriste.

M. KALININ

TELEGRAMA D-LUI PRIM-MINISTRU DR. PETRU GROZA, CĂTRE MAREŞALUL STALIN

MAREŞALULUI I.V. STALIN
MOSCOVA

Ţin să vă adresez, în numele guvernului român cele mai sincere felicitări cu prilejul victoriei câştigate asupra Germaniei hitleriste.

Guvernul şi poporul român exprimă gratitudinea lor Armatei Roşii eliberatoare şi Vouă personal, organizator al victoriei şi eliberării Naţiunilor de sub jugul fascist.

Vă asigurăm că Guvernul nostru va mobiliza toate resursele economice şi toată energia creatoare a ţării pentru consolidarea păcii, democraţiei şi prieteniei veşnice între Uniunea Sovietică şi România.

Preşedintele Consiliului de Miniştri
al României
PETRU GROZA

RĂSPUNSUL MAREŞALULUI STALIN

Mareşalul Stalin a trimis următoarea telegramă d-lui dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de miniştri:

Vă mulţumesc din toată inima pentru felicitările adresate poporului sovietic şi Armatei Roşii cu ocazia victoriei asupra Germaniei Hitleriste. Din partea mea vă felicit pentru această victorie, pe dv., Guvernul Român şi Poporul Român şi-i transmit cele mai bune urări.

(ss) STALIN

Restituirea aparatelor de radio-recepţie

Deblocarea lor la magazine

Ministerele de interne şi al propagandei au dat următorul comunicat:

„Guvernul, de acord cu Comisiunea Aliată de Control, având în vedere că prin capitularea necondiţionată a Germaniei, ostilităţile din Europa au încetat, a hotărît ridicarea măsurilor restrictive cu privire la dreptul de folosinţă a aparatelor de radio recepţie pe întregul teritoriu al României.

Ministerul de interne nu va tolera însă ca dreptul de liberă folosinţă a posturilor de radio recepţie să fie folosit de elementele hitleriste, fasciste sau legionare contra ordinei democratice a poporului român şi va reprima cu hotărîre orice încercare de acest fel.

Pe aceiaşi dată se ridică şi blocarea aparatelor de radio-recepţie ordonată în Septembrie 1944 la magazine de desfacere sau depozite şi aceste aparate vor fi repuse în comerţ cu respectarea dispoziţiunilor legale.

Instrucţiunile pentru restituirea aparatelor de radio recepţie şi pentru deblocarea lor la magazine au fost date de ministerul de interne tuturor organelor în subordine".

AŞEZAREA NOUILOR IMPUNERI

La ministerul finanţelor se lucrează intens la aşezarea nouilor impuneri pe actualul exerciţiu bugetar 1945/1946.

Prin creiarea nouilor impozite, *global* şi asupra *câştigurilor de război*, s'a găsit necesar ca — în vederea armonizării lucrărilor comisiunilor de impunere — toate *operaţiunile să fie centralizate la ministerul de finanţe*, numai în ce priveşte Capitala bineînţeles.

Totodată s'a hotărât să fie amânat *termenul pentru depunerea declaraţiilor de impunere*:

1) pentru *global* până la *1 Iulie a. c.*;

2) pentru *impunerea excepţională de beneficii din timpul războiului realizate de întreprinderi comerciale şi industriale* până la *10 Iunie a. c.*;

3) pentru *câştigurile de război dobândite de particulari* până la *1 Iulie a. c.*

O importantă captură a flotei americane

Washington, 16 (Rador). — *Un submarin german de 1.600 de tone în drum spre Japonia cu trei generali de aviaţie şi doi ofiţeri japonezi, precum şi cu planuri de aviaţie şi cu echipament, s'a predat flotei nordamericane în ziua de 13 Mai în Atlantic, după cum a declarat Miercuri amiralul Donald Jonas Ingram, comandantul suprem al flotei nordamericane din Atlantic, în cursul unei conferinţe de presă.*

Când nordamericanii s'au apropiat de submarin, la 800 de km. de coasta Terra Nova, cei doi ofiţeri japonezi şi-au făcut harakiri.

Generalii de aviaţie germani aveau cu ei preţioase planuri de avioane şi aparate depe bordul avioanelor. Generalii vor fi aduşi la Washington pentru cercetare.

Amiralul Ingram a adăugat zâmbind: „Dacă d. Forrestal, ministrul marinei, mi-i încredinţează mie, îi voi face să vorbească".

El a adăugat că a fost o întrecere între vasele canadiene şi cele nordamericane pentru a captura acest submarin.

D-rul Ley capturat de americani

Londra, 16 (Rador). — Corespondentul Agenţiei „Reuter" pe lângă armata a 7-a nordamericană comunică:

D-rul Robert Ley, şeful Frontului muncii Reichului sub Hitler, a fost făcut prizonier la 72 km. sud de Berchtesgaden.

TRIBUNALUL POPORULUI

PROCESUL CRIMINALILOR DE RĂZBOI

Şedinţa din dimineaţa dela 15 Mai

PREŞEDINTELE: Declar şedinţa deschisă. Urmează interogatoriul locot. Trepăduş.

Recunoaşteţi că în calitate de comandant al lagărului de pe Valea Jiului maltrataţi internaţii?

TREPADUŞ: Să-mi daţi voie ca în câteva cuvinte să explic situaţia mea în această calitate.

Am fost numit şef al detaşamentului de internaţi de pe Valea Jiului, ca rereprezintă un şantier ce se întindea pe o distanţă de 138 km.

PREŞEDINTELE: Când aţi fost numit şef al acestui detaşament?

TREPADUŞ: La 28 Iulie 1941. La această dată am avut 9 internaţi în lagărul dela Tg.-Jiu, şi în două săptămâni de zile efectivul a crescut până la 2.000 de internaţi.

Aceşti internaţi au fost repartizaţi la societăţile sau mai bine zis la antreprizele cari lucrau la C. F. R, etc.

PREŞEDINTELE: Ce lucrau?

TREPADUŞ: Aceşti internaţi au fost repartizaţi la cererea inginerilor şefi şi acestor antreprize cari lucrau pe Valea Jiului. Eu am fost numit şef al acestui detaşament.

PREŞEDINTELE: Aplicaţi pedepse corporale?

TREPADUŞ: Nu aplicam pedepse corporale.

PREŞEDINTELE: Este exact că dvs. legaţi oamenii cu capul în jos?

TREPADUŞ: Este o exagerare, d-le preşedinte în aceste declaraţii.

PREŞEDINTELE: Aţi făcut sau nu?

TREPADUŞ: Vă rog sămi daţi voi să explic cum a fost cazul.

PREŞEDINTELE: In primul rând, răspunde da, sau nu?

TREPADUŞ: Au fost legaţi cu mâinile de pom.

PREŞEDINTELE (dictând dlui grefier). Este adevărat că am legat vreo cinci oameni de pomi, dar nu cu capul în jos, ci cu mâinile legate la spate

Cât timp îi ţineai aşa?

TREPADUŞ: O oră, două. Eram în pădure, pe un şantier de 38 de km.

PREŞEDINTELE (dictând dlui grefier): Această pedeapsă am aplicat-o în pădure.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că aţi bătut cu parul un grup de internaţi care nu au vrut să lucreze în locuri periculoase?

TREPADUŞ: Nu este exact. S'a făcut o anchetă de d. colonel.

PREŞEDINTELE: Recunoşti sau nu?

TREPADUŞ: Nu recunosc. Am raportat cazul.

AC. PUBLIC SARACU: Să precizeze acuzatul dacă după 2 zile dela data când aceşti internaţi au fost bătuţi, tunelul s'a prăbuşit.

TREPADUŞ: Este adevărat că tunelul s'a prăbuşit la 3 zile.

PREŞEDINTELE: Este exact că la trei zile s'a prăbuşit tunelul în locul unde urmau să lucreze aceşti internaţi?

TREPADUŞ: Lucrau două echipe: echipe de particulari şi echipe de internaţi.

PREŞEDINTELE: Este adevărat că internaţii bătrâni şi bolnavi care raportau că într'adevăr sunt bolnavi, dvs. îi luaţi la bătaie?

Acuzatul nu recunoaşte.

PREŞEDINTELE (dictând d-lui grefier): Nu recunosc că băteam bătrânii şi bolnavii.

AC. PUBLIC SARACU: Din ce cauză societăţile refuzau aceşti oameni? Pe cine refuzau?

Este adevărat că societatea Prager refuza aceste echipe de lucru?

TREPADUŞ: Este adevărat că societăţile refuzau echipele de internaţi.

AC. PUBLIC SARACU: Să se consemneze că societăţile refuzau aceste etchipe.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că aţi bătut pe internatul Weismann în timp ce era bolnav şi în cele din urmă a murit?

TREPADUŞ: Nici nu-l cunosc.

AC. PUBLIC SARACU: Pe Weismann, acel mititel, nu vă apare figura lui în faţă?

TREPADUŞ: Nu-l cunosc.

PREŞEDINTELE (dictând d-lui grefier): Pe Weissman nu l-am bătut şi nu-l cunosc.

PREŞEDINTELE (dictând d-lui grefier): Nu recunosc că am spus oamenilor că eu sunt doctorul şi medicamentul este ciomagul.

AC. PUBLIC SARACU: Este adevărat că atunci când s'a încercat să se dea un supliment de pâine internaţilor care lucrau, acuzatul s'a opus?

TREPADUŞ: Nu este adevărat.

PREŞEDINTELE (dictând d-lui grefier): Nu este adevărat că am oprit societăţile să dea un supliment de pâine internaţilor care lucrau la societăţi şi am aprobat să cumpere alimente dela particulari.

PRESEDINTELE: Ale cui erau alimentele?

TREPADUŞ: Societatea avea cantină pentru particulari, iar internaţii şi trupa mâncau dintr'un cazan alimentele date de lagăr.

D. AC. SARACU: Recunoaşte acuzatul că a trimis pe internatul Matei Socor legat, de pe Valea Jiului la lagăr?

TREPADUŞ: Au fost aduşi la lagăr, nu i-am trimis eu la lagăr.

Interogatoriul lui Murgescu

D. PREŞEDINTE: Recunoaşteţi că la sosirea internaţilor în lagăr (dela Vapuiarca N. R.) le-aţi spus: intraţi pe două picioare, dar veţi ieşi pe patru labe, fiindcă pentru aceasta aţi fost aduşi aici.

MURGESCU (se eschivează).

PREŞEDINTELE: Pe noi ne interesează numai faptele.

MURGESCU: La data de 15 Septembrie soseşte din ţară un transport, lotul Nr. 2 îi spuneam noi, fiindcă au fost două loturi din lagărul dela Tg. Jiu 450—500 şi restul din diferite alte oraşe ale ţării.

PREŞEDINTELE: Pe mine mă intereseează un fapt precis: Aţi spus lucrul acesta sau nu?

MURGESCU: A doua zi după ce au venit i-am adunat pe toţi şi le-am spus: Domnilor, cu durere vă pun în situaţia de aci, şi am făcut o expunere amănunţită a stărilor de lucruri.

PREŞEDINTELE: Vasăzică aţi spus.

MURGESCU: Am spus. Şi le-am spus: dcaă dvs. nu ne-ţi da ascultare...

PREŞEDINTELE: Va să zică le-aţi spus că dacă nu respectă...

MURGESCU: Am făcut un apel.

PREŞEDINTELE: I-aţi rugat ca să respecte dispoziţiile cu privire la higienă, căci altfel..

PREŞEDINTELE: ...istoria se va repeta.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că dădeaţi ordin ca internaţii să fie bătuţi, până când aceştia leşinau?

MURGESCU: Eu personal n'am atins pe nimeni şi nici nu mi s'a adus la cunoştinţă vreodată că un internat a fost bătut.

D. ACUZATOR PUBLIC SĂRACU: Să precizeze acuzatul, dacă lagărul dela Vapniarca avea sau nu regulament.

MURGESCU: Acel regulament este dispărut

D. ACUZATOR PUBLIC SĂRACU: A spus acuzatul că cei care au fost bătuţi, au fost reclamaţi de comandanţii evrei din lagăr. Intreb dacă erau ofiţeri evrei în lagărul dela Vapniarca.

MURGESCU: Toţi comandanţii care încadrau organizaţia erau fosti ofiţeri din armata română momentan suspendaţi din funcţiune, însă toţi aveau grade militare: sublocotenent, locotennent, căpitan. Pe aceştia i-am ales să-i pun comandanţi.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că eti strâns sume de bani dela familiile internaţilor pe care apoi i-aţi însuşit?

MURGESCU: Nu recunosc.

PREŞEDINTELE: Dar recunoaşteţi că făceaţi dese chefuri, obligând unele internate din lagăr să vă cedeze?

MURGESCU: In ziua de 26 Septembrie, când s'a sfinţit o cruce, am invitat cum era uzul, autorităţile militare superioare, administrative şi toată lumea cu care aveam contact şi colaboram acolo. Am organizat o masă comună, la care au participat vreo 60 persoane. Pentrucă trebuia bucătari şi chelneri, am întrebat pe Dascălu sau pe Nachtigal, dacă au pe cineva printre deţinuţi. Au venit bucătari şi au venit câteva doamne care să servească.

PREŞEDINTELE: Dar s'a băut şi s'a petrecut?

MURGESCU: N'a fost petrecere A fost o masă, care a durat dela ora 1 până la ora 3—3½. Mi-aduc aminte că am avut 200 litri bere.

PREŞEDINTELE: Cine a luat parte la această masă?

MURGESCU: D. general Nasta, comandantul div. I cu statul major al diviziei, prefectul judeţului, sub prefectul, pretorul, inginerul Opran, primarii din satele vecine.

PREŞEDINTELE: Dar n'aţi răspuns la întrebarea pe care v'am pus-o: este exact că aţi fi ademenit femei?

MURGESCU: Vă rog să-mi permiteţi să resping această acuzaţie

PREŞEDINTELE: Aţi luat vreo măsură, atunci când vi s'a raportat că din cauza mazărei furajere internaţii devin paralitici?

MURGESCU: Primul caz de paralizie s'a declarat la data de 24 Decemvrie 1942.

PREŞEDINTELE: Şi ce măsuri aţi luat atunci?

MURGESCU: Era un singur caz.

PREŞEDINTELE: Este exact că aţi oprit de a se cumpăra, de către internaţi, alimente din afară, din care cauză internaţii s'au îmbolnăvit şi parte din ei au şi murit?

MURGESCU: N'am interzis.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că arătaţi încontinuu internaţilor o spionaj prin care terorizaţi pe internaţi?

MURGESCU: N'am terorizat pe nimeni. N'am făcut nicio reţea de spionaj. Aveam câţiva informatori.

PREŞEDINTELE (dictează): „Nu aveam în lagăr o reţea de spionaj, dar aveam informatori.

PREŞEDINTELE: Aceşti informatori nu terorizau populaţia?

MURGESCU: Nu ştia nimeni de ei; erau discreţi.

PREŞEDINTELE (dictează): „De aceşti informatori nu ştia nimeni". Recunoaşteţi că împiedecaţi intrarea în lagăr a medicamentelor trimise pentru tratarea celor bolnavi?

MURGESCU: Am adus medicamente.

PREŞEDINTELE: Recunoateţi că arătaţi încontinuu internaţilor o groapă în care erau îngropaţi 600 de oameni şi spuneaţi internaţilor că vor fi duşi acolo şi ei?

MURGESCU: Am raportat onoratului tribunal, am spus: când a venit un lot le-am arătat groapa odată.

PREŞEDINTELE: „Este exact că la sosirea lotului, le-am arătat internaţilor groapa cu cei 600 de înmormântaţi..."

MURGESCU: „îngropaţi".

PREŞEDINTELE: „...cu 600 de îngropaţi, atrăgându-le atenţia că dacă nu vor respecta regulile de higienă, vor merge şi ei acolo".

Recunoaşteţi că aţi oprit apa în lagăr, lăsând internaţii să moară de sete?

MURGESCU: Chestiunea cea mai spinoasă în acest lagăr, era chestiunea apei.

PREŞEDINTELE: Dvs. n'aţi luat nicio măsură?

MURGESCU: Din contra; Am remediat răul. Nici puţuri nu se puteau face.

PREŞEDINTELE: Domnule acuzator public, aveţi vreo întrebare de pus?

AC. PUBLIC SĂRACU: Să ne spună: ce sume a luat acuzatul dela evrei?

MURGESCU: Am luat 200.000 lei, după ce am plecat din lagăr, dela unii din ei cari s'au prezentat din partea centrului.

PREŞEDINTELE: „După ce am pecat din lagărul dela Vapniarca, am primit 200.000 lei din partea Centralei Evreilor din Bucureşti".

AC. PUBLIC SĂRACU: Amintiţi-vă bine, după plecarea din Vapniarca?

MURGESCU: In ziua de 18 Ianuarie — pot preciza pentru claritate — am primit.

Să se menţioneze, că în ziua de

(Continuare in pag. 2-a)

INTREPRINDERILE ŞI NOUILE LEGIUIRI ECONOMICE

Cele patru legi economice recente urmărind în principal stabilizarea salariilor, îngheţarea preţurilor şi repunerea în circulaţie a mărfurilor dosite în scop de speculă sau deţinute în condiţii nelegale (fără facturi ori cu facturi nesincere), completate cu amnistierea celor în culpă şi, respectiv, cu severa sancţionare a recalcitranţilor cari ar prefera să rămână mai departe în ilegalitate, e firesc ca la realizarea acestor scopuri să fie interesate în grad egal, atât massele consumatoare, cele dintâi lovite de haosul vieţii economice, cât şi comerţul cinstit şi toţi factorii reali de producţie ai ţării.

Aşa se şi explică adeziunea organizaţiunilor profesionale respective la principiile ce stau la temelia nouilor legiuiri economice şi oferta lor de colaborare la raţionala aplicare a acestor legiuiri în vederea recoltării rezultatelor scontate.

In ce priveşte stabilizarea salariilor şi oprirea cursei preţurilor, toată lumea este de acord că situaţia de până acum nu mai putea fi tolerată fără riscul unei prăbuşiri generale. Şi cum aprovizionarea prin economate a fost socotită ca un auxiliar necesar al luptei contra speculei şi ca un fortifiant al puterii actuale de cumpărare a salariilor, principalele organizaţiuni profesionale ale comercianţilor şi industriaşilor, în frunte cu Sfaturile Negustoreşti şi Uniunea Sindicatelor din comerţ şi industrie (U.S.I.C.), au şi luat hotărîrea de a înfiinţa câte un economat general pentru aprovizionarea în comun a personalului întreprinderilor membre. Adeziunile au fost obţinute şi acum s'a pornit la încadrarea magazinelor în economatul grupului respectiv, cum şi la organizarea serviciilor de aprovizionare şi la finanţarea operaţiunilor lor.

In ce priveşte reglementarea regimului preţurilor şi aducerea în circulaţie a mărfurilor, organizaţiile profesionale au formulat unele doleanţe de care credem că se va ţine seamă de îndată ce ele nu ţintesc decât la aplicarea legii în spirit de dreptate şi cu rezultate pozitive.

Astfel, organizaţiile profesionale observă că termenele pentru depunerea listelor de preţuri (15 zile dela publicarea legilor în M. O. şi 5 zile după avizul comisiilor speciale de pe lângă Camerele de comerţ) sunt prea scurte pentru a permite tuturor întreprinderilor — şi mai ales celor din provincie şi în general micilor producători lipsiţi de servicii speciale de contencios şi de contabilitate — de a lua cunoştinţă în timp util de cuprinsul legilor şi de a efectua calculele complicate ale actualizării preţurilor.

Pentru mărfurile obţinute la suprapreţuri şi pe bază de facturi fictive, deţinătorii trebue să aştepte întâi ca fabricile furnizoare să-şi fixeze ele preţurile, pentru ca pe baza lor ei să-şi refactureze cumpărăturile la preţurile reale, ceiace fatal ar ocaziona întârziere şi, deci, decăderea lor din termen.

De aceea, spre a se înlătura aceste neajunsuri, s'a propus, pe de o parte, o prelungire a termenelor prevăzute în lege, iar pe de altă parte, s'a cerut ca pentru mărfurile aflate în depozitele comercianţilor, să se accepte îngheţarea preţurilor la cursurile prezentate de comercianţi, şi numai pentru viitor, preţul oficial să fie socotit cel din factură.

Nu trebue să se uite că întreprinderile trec acum printr'o perioadă critică, aceea a reintrării în economia de pace, care impune măsuri de prevedere şi de ajutorare pentru înfruntarea inevitabilei crize postbelice. S'a şi spus, de altfel, că sosirea unui singur vapor cu materii prime sau cu diverse fabricate, ar fi deajuns, ca să dea peste cap categorii întregi de întreprinderi indigene.

Deci, acolo unde autoritatea poate să corecteze omisiunile sau imperfecţiunile legii, fără a vătăma intereselor generale, e bine să se ţină seama de doleanţele exprimate de organizaţiunile economice profesionale.